

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 224/2024
11.12.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Оливера Бабић адвокат из ..., против туженог ЈКП „Рашка“ из Рашке, чији је пуномоћник Милош Младеновић адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1207/23 од 16.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.12.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1207/23 од 16.10.2023. године и предмет ВРАЋА другостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1207/23 од 16.10.2023. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Рашкој П1 14/22 од 06.02.2023. године којом је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужилац 04.02.2022. године засновао код туженог радни однос на неодређено време на радном месту ... (руковаоц командног пулта), да се обавезе тужени да га распореди на ове послове и радне задатке и са њим потпише уговор о раду на неодређено време на наведеним пословима и радним задацима и изврши пријаву на обавезно социјално осигурање по основу радног односа, а уколико то не учини да се пресуда сматра уговором о раду, и обавезан тужилац да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати туженом износ од 88.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. и члана 441. ЗПП, Врховни суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведеног члана, на коју се указује наводима ревидента, није законски разлог за ревизију (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са Агенцијом за привремено запошљавање „GZ Falcon 2017“ d.o.o. закључио 01.10.2021. године уговор о раду на неодређено време којим је уговорено да се као уступљени запослени упућује на рад у

објекат туженог. Између означене агенције и туженог закључен је 01.10.2021. године уговор о набавци услуге ангажовања радника (допунске радне снаге). Тужилац је од стране наведене агенције одјављен са осигурања 04.02.2022. године, али је и након тога наставио да ради код туженог све до 28.02.2022. године на истим пословима и без закљученог уговора о раду. Током 2021. године код туженог је престао радни однос за петоро запослених, а тужени је током 2022. године запослио три лица на неодређено време.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 27-к Закона о буџетском систему одбио тужбени захтев за утврђење да је тужилац 04.12.2022. године засновао са туженим радни однос на неодређено време. По становишту тог суда, наведеном законском одредбом дерогирана је примена члана 32. став 2. Закона о раду и тужени је у 2022. години могао засновати радни однос на неодређено време са одређеним бројем лица (70% од укупног броја лица којима је у претходног календарској години по било ком основу престао радни однос на неодређено време, умањеном за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години). Тужени је током 2022. године засновао радни однос са три лица, тако да не постоје услови да по том основу у радни однос буде примљен и тужилац.

Другостепени суд је одбио тужиочеву жалбу и потврдио првостепену пресуду, налазећи да нису основани његови жалбени наводи да је засновао радни однос у складу са чланом 32. Закона о раду, али не из оних разлога које је навео првостепени суд. По становишту тог суда, одредбе Закона о буџетском систему нису након 01.01.2021. године предвиђале забрану запошљавања, али је сматрао да се у овом случају не може применити члан 32. Закона о раду – правна фикција заснивања радног односа у недостатку писменог уговора о раду, јер недостаје вољни елеменат за заснивање радног односа који тужени није исказао, с обзиром да са тужиоцем нјие преговарао, нити договорио радно време ни висину зараде.

По оцени Врховног суда, изложено правно становиште и тумачење одредбе члана 32. Закона о раду од стране другостепеног суда није прихватљиво

Одредбом члана 30. Закона о раду, поред осталог, прописано је да се радни однос заснива уговором о раду закљученим између запосленог и послодавца. Према члану 32. тог Закона, уговор о раду закључује се пре ступања запосленог на рад, у писаном облику (став 1), а ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1 тог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад (став 2). Ова правна фикција омогућава да радни однос настане и без закључења уговора о раду, и за њену примену довољно је да је радник ступио на рад, па се сматра да је даном почетка рада засновао радни однос.

За изједначавање фактичког рада са радним односом на неодређено време није релевантна и опредељујућа воља уговарача. За примену правила о правној фикцији постојања радног односа потребно је и довољно да је запослени ступио на рад, па зато није потребно посебно истраживати вољу уговарача. Воља се сматра постојећом самом чињеницом да послодавац прима запосленог на рад и да запослени за рад прима накнаду (зараду). Ако послодавац не жели да се примени члан 32. став 2. Закона о раду (правна фикција о постојању радног односа) мора закључити уговор о привременим и повременим пословима, уговор о делу или неки други уговор којим се изричито не заснива радни однос.

У конкретном случају, између странака није у писаном облику закључен неки од уговора којим се не заснива радни однос. Тужилац је на основу усменог договора постигнутог са лицем које је код туженог било задужено за организацију посла у постројењу за прераду отпадних вода у ..., наставио са радом у истом постројењу и на

истим пословима ... – ..., на начин како их је обављао и до 04.02.2022. године. Са тим договором био је упознат и заступник туженог.

Због израженог становишта другостепеног суда и погрешног тумачења члана 32. Закона о раду, о вољном елементу за заснивање радног односа без закљученог уговора о раду, као битног за примену правне фикције о заснивању радног односа на неодређено време, изостала је суштинска оцена жалбених навода тужиоца којим је првостепена пресуда побијана и због погрешне примене члана 27-к Закона о буџетском систему.

Из тих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци – укинута пресуда другостепеног суда и предмет враћен том суду на поновни поступак.

У поновном поступку, другостепени суд ће оценити све жалбене наводе, нарочито оне којима се оспорава правилност примене одредбе члана 27-к Закона о буџетском систему и њен однос са одредбом члана 32. став 2. Закона о раду, и након тога одлучити о основаности тужиоачеве жалбе.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић